

Svenska ESF-Rådet

EUROPEISKA UNIONEN

Europeiska Socialfonden

UP-nr (ifylles av ESF-rådet)	Namn på UP
	Kista Open Academy UP 125

- **Sammanfattning** (max två A4-sidor)

Beskriv kortfattat projektidé och resultat.

Syftet för Kista Open Academy har varit att förverkliga den öppna högskolans idé i Sverige. Det övergripande målet har varit att motverka social, ekonomisk och etnisk segregation och skapa förutsättningar för ökad jämställdhet och empowerment då det gäller livslångt lärande för våra målgrupper. I förlängningen främjar målet mera likvärdiga möjligheter i samhället och på arbetsmarknaden. Vi anser att en öppnare högskola är en mycket viktig åtgärd för att minska målgruppens utslagning och möjligheter på arbetsmarknaden. För att kunna genomföra huvudsyftet krävs utveckling av flera områden t.ex. att identifiera och dokumentera befintliga hinder, att skapa goda lärmiljöer och en drivna på en pedagogisk utveckling som främjar vuxnas lärande. Det är också viktigt att tidigt nå ut till barn och ungdomar i våra målgrupper med information för att visa på de möjligheter som finns t.ex. till högre studier. Vi har inom Kista Open Academy arbetat med följande delområden:

1. **Analys och regelsystem.** Målet har varit att identifiera och tydliggöra hinder i utbildningsstrukturer och föreslå förändringar. Genom att bygga upp starka nätverk för spridning av kunskap och initiera förslag till lösningar kring dessa frågor har vi försökt att påverka beslutsfattare och politiker för att få en utveckling som gynnar våra målgrupper.
2. **Lärcentra.** Målet har varit att skapa lärcentra i storstadsmiljöer för att kunna erbjuda en öppen och stimulerande mötesplats med en god vägledning och coaching för individernas egna utbildningssträvanden i ett livslångt lärande. Ett pilotprojekt har genomförts av våra föreningspartner under spridningsfasen, våren 2005, Learning Ambassadors, för uppsökande verksamhet.
3. **Kursutveckling.** Målet har varit att arbeta med främst IT-pedagogiska utvecklingsfrågor och användarvänliga utbildningsverktyg för att öka möjligheterna för flexibla utbildningar.
4. **Barn och ungdom.** Målet har varit att skapa former för hur man når ut till barn och ungdomar och hur man tidigt ska kunna stimulera t.ex. flerspråkiga barns språk- och kunskapsbildning så att den i framtiden ska räcka till även för högre studier.

Kista Open Academy har inte haft ekonomiska resurser för att kunna göra egna försök och detta har givetvis varit en nackdel. Vi har inte kunnat lägga upp pilotprojekt som vi skulle ha kunnat styra. Det strategiska arbetet har därför blivit mycket viktigt. En samverkan inom partnerskapet med kommuner och utbildningsorganisationer har därför varit viktig. För att kunna samla in erfarenhet har vi försökt påverka de ordinarie verksamheterna att pröva nya metoder.

Kista Open Academy har haft partner från Finland och Norge vilket har varit mycket utvecklande, särskilt då det gäller kontakterna med Åbo Akademi. I Finland har man redan ett öppet universitet och når ut till helt nya målgrupper då det gäller kompetensutveckling i

arbetslivet. Det öppna universitetet är den snabbast växande delen av alla utbildningar för vuxna i Finland. Det öppna universitetet står idag för ca 10% av vuxenutbildningen i landet. Den finländska modellen har rönt stort intresse och bidragit till att man sett hur man kan samverka med regionerna och hur man kan organisera flexibla utbildningar på högskolenivå.

Samarbetet med Norge har främst gällt erfarenhetsutbyte då det gäller uppbyggnad av lärcentränätverk och samverkan mellan dessa och högskolorna.

Det transnationella arbetet har varit mycket betydelsefullt. Kista Open Academy har arbetat med tre olika transnationella partnerskap. Detta arbete har gett oss möjlighet att fokusera på olika delar av vårt arbete med olika partnerskap beroende på dessa gruppers fokus.

I **Learning Virtual Sauna Network**, där England och Portugal ingick (med Finland som Englands associerade partner) har fokus legat på användarnas behov, motivation och uppsökande verksamheter samt lärmiljöer (främst inom ICT). De viktigaste erfarenheterna har varit ett mycket givande erfarenhetsutbyte inom dessa områden, som framför allt har lyft fram mångfalds- och empowerment frågorna. Våra föreningar har fått många viktiga erfarenheter och kontakter. Det har bl.a. lett fram till en försöksverksamhet med Learning Ambassadors (inom uppsökande verksamhet). Vi har också sett hur man samverkar mellan olika projekt och regionala utvecklingsinitiativ, vilket har intresserat myndigheter och organisationer (t.ex. regionförbunden) i Sverige då vi arrangerat transnationella seminarier.

I **Virtual Open Academy**, där vi haft ett italienskt samarbete har vi fokuserat på anställda i små och medelstora företag. Dessa grupper är ofta lågutbildade och har små möjligheter till kompetensutveckling. Fokus har legat på hur man ska kunna stimulera denna grupp så att de anställdas risk för att bli arbetslösa minskar och företagen ska kunna utvecklas. Det har varit ett mycket intressant erfarenhetsutbyte då det finns mycket stora kulturella, strukturella och organisatoriska skillnader mellan våra länder. Vi har också gjort en enkel liten undersökning med samma frågor i de båda länderna, kring hur vår målgrupp upplever mobbing och diskriminering på arbetsplatsen. (Redovisas i Del C 3.) Undersökningen är för liten för att man ska kunna dra alltför många generella slutsatser, men värdet har legat främst på att stimulera de deltagande företagen att uppmärksamma dessa frågor internt.

I **Open Global Learning** har vi samarbetat med "ASSET" i London, med "British Refugee Council" och deras partnerskap. Fokus har legat på nyinvandrade grupper med olika etniska bakgrunder, deras integration, hur man informerar och vilka baskunskaper som är viktiga för dem. Den erfarenhet man har i England av dessa frågor är långt större än vår och detta har gett oss mycket i vårt erfarenhetsutbyte. Våra föreningar har fått många värdefulla kontakter. Fokus har också legat kring användning av ICT i informationsarbetet och här hade det varit mycket värdefullt om vi hade haft utvecklingsmedel i partnerskapet. Att ha kunnat göra en parallell informationsportal till den man utvecklade i "ASSET" hade varit mycket intressant för oss. Erfarenhetsutbytet har gett många intressanta idéer om utveckling för framför allt utbildningsanordnarna och vägledarna i vårt partnerskap.

Kort kan sägas om de resultat vi uppnått att vi har nått de uppsatta målen t.o.m. på ett bättre sätt än vi kanske hade vågat hoppas. Se vidare nedan där vi beskriver de resultat vi uppnått och vad vi kunnat göra bättre.

- **Strukturproblemet**

Redogör kortfattat för det strukturella problem som UP avsåg att fokusera kring. Vilken strukturpåverkan uppnådde utvecklingspartnerskapet? Tyngdpunkten i redovisningen bör ligga på de resultat och förslag till goda lösningar som utvecklingspartnerskapet kommit fram till.

De strukturella problem som UP fokuserade kring finns i partnerskapets dagliga arbete. Vi möter de målgrupper Equal handlar om och ser deras problem utan att kunna hjälpa till på ett tillfredsställande sätt. Stockholmsområdet är ett i hög grad segregerat område. I vissa områden finns det enstaka isolerade grupper med 70-80%’s arbetslöshet. Många av de människor vi möter är alltså arbetslösa, de upplever utanförskap, diskriminering och brist på jämställdhet. De har ofta problem med sina barn i skolan och de upplever att de själva som arbetslösa inte är de bästa förebilderna. Många tillhör grupper med olika etniska bakgrunder och många känner sig stå utanför samhället. Många vill arbeta, men får inget arbete. En del är lågutbildade, men långt ifrån alla. De utbildningar de går leder inte till arbete och de tycker att de inte får bestämma själva vad de vill studera. Många är beroende av olika slag av försörjningsstöd. En del når vi över huvudtaget inte med några åtgärder. Det intressanta är att de upplevda problemen i glesbygd och segregerade storstadsområden uppvisar stora likheter. De yttre likheterna är också stora. Arbetslösheten är hög och individerna upplever sig själva som isolerade, utan studie- och framtidsmöjligheter och de tycker att samhället är fullt av orättvisor. Stora grupper är också beroende av försörjningsstöd i någon form för att kunna överleva. Däremot finns inte anonymiteten i glesbygd.

Vi möter också socialarbetarna, vägledarna, lärarna och skolledarna och de beskriver sin otillfredsställelse. Det finns alltför många både strukturella och attitydmässiga hinder för att de ska kunna erbjuda det som individerna önskar eller vill. Det är vattentäta skott mellan olika utbildningsåtgärder och det saknas flexibilitet i både systemen och utbildningarna. Det är långa ledtider och ofta leder inte insatserna till ett arbete. Individerna drabbas av ständiga besvikelser.

Stora grupper når man inte överhuvudtaget. Det har saknats naturliga mötesplatser för lärande för dessa grupper. De har ofta misslyckats tidigare och har dåliga erfarenheter. De vill inte ”gå tillbaka till skolan” med vetskapen om hur de upplever att detta fungerade och de kan inte tänka sig att studera på ett universitet, eller också kommer de inte in om de inte går hela Komvux först. Detta tar lång tid och det skapar mycket stora studieskulder, vilket är negativt för alla och i en del etniska grupper får man inte låna pengar.

Arbetslivet klagat över att det inte finns arbetskraft med rätt utbildning, t.ex. inom vården. Vi har, inom Kista Open Academy, valt att fokusera på utbildningen, med tonvikt på den mest komplicerade delen – den högre utbildningen, som är svårast att nå för våra grupper. Deras livslånga lärande då de når de högre utbildningsnivåerna är belagd med mängder av hinder. Vi har då det gäller att förändra strukturer haft god framgång. Vi är givetvis inte de enda som åstadkommit detta men vi har varit starkt pådrivande.

Det vi nått fram till är:

1. Vi har kartlagt hindren, både de strukturella och attitydmässiga och tydliggjort dem för berörda beslutsfattare.
2. Vi har förmått beslutsfattare att skapa lärcentra i våra storstadsområden – mötesplatser med vägledare och coacher – för våra målgrupper, ett i Kista, ett i Sollen-

tuna och ett i Järfälla. Dessutom har ett bibliotekslärcentra startats i Kista. Stockholms stad har dessutom beslutat att flera stadsdelar ska få lärcentra. Flera centra öppnades också under 2004. En klar attitydsvängning har skett bland de beslutsfattande. Kista har efter projektets slut fått medel för ett kvalificerat lärcentrum fysiskt förlagt i nära kontakt med det stora biblioteket i Kista. (Invigdes 05 09 16)

3. Vi har bearbetat de pedagogiska metoderna och uppläggen och vi har inom partnerernas organisationer kunnat pröva och se att det finns flexibla vägar som underlättar. (Alla kommuner kan uppvisa exempel)
4. Vi har tagit fram en modell för en flexibel samverkan mellan vuxenutbildningen och högskolan (collegeutbildning)
5. Vi har inventerat och visat på IT-baserade hjälpmedel för pedagoger för att kunna möta individerna utifrån deras egna behov på ett bättre sätt. Vi har också nått resultat som inneburit att t.ex. Stockholms stad investerat i en databas, kallad "Kursnavet" (förlagt till Åsö vuxengymnasium) där lärarna kan lägga upp sina lärobjekt i moduler och där man samverkar med varann till stor nytta för de studerande och för dem själva.
6. Vi har bidragit till att KTH nu inom sitt ordinarie utbud erbjuder lärare en 5-poängs kurs för att lära sig använda Kursnavet och en påbyggnad om 5 poäng planeras.
7. Vi har sedan 2003 kunnat erbjuda distansutbildningar på högskolenivå i Kista, Sollentuna och Järfälla i samverkan till våra målgrupper dels med hjälp av medlemskapet i NITUS dels via Åbo Akademi.
8. Vi har fått impulser för att öka mångfalden och våra föreningar skulle vilja starta lokala lärcentra i samverkan med de som byggs upp.
9. Vi har i samverkan med NTG-Lär (Tematiskt arbete) kunnat vidga vårt nätverk och i samverkan med tre andra UP'n och två medfinansierare göra en skrivelse som gått in som ett inspel till berörda departement för påverkan kring strukturen för vuxnas lärande.
10. Vi har byggt ett starkt nätverk för att fortsätta att driva frågan om en öppen högskola för alla vuxna i Sverige.

- **Syfte och mål med UP-arbetet**

Redogör för utvecklingspartnerskapets avsedda resultat/slutmål och eventuella delmål. Vad uppnådde ni i utvecklingspartnerskapet i förhållande till era mål då arbetet inleddes för ca 3 år sedan? Redogör dels med kvantitativa mått, dels kvalitativt i form av t ex erhållna kunskaper och ändrade attityder. Redogör för orsaken till avvikelser.

Syfte och mål har redovisats ovan.

Partnerskapet har uppnått de mål som sattes upp. Då det gäller strukturell påverkan har partnerskapet vidgat sitt nätverk och fått mycket värdefull hjälp för att driva strukturell påverkan mot myndigheter/departement. Arbetstagarorganisationer, regionförbund, högskolor, regionala myndigheter och vissa mindre statliga myndigheter ingår i nätverket. En god samverkan med andra Up'n har etablerats inom NTG-Lär arbetet. Inspelet till berörda departement har gjorts från gruppen inom NTG-Lär för att påverka strukturen för vuxnas lärande.

Tre lärcentra har startats. Alla är medlemmar i NITUS-nätverket, som gemensamt agerar för att skapa utbud i samverkan med högskolorna, sätta upp kvalitetsnormer, utveckla

teknik och metoder etc. Målgruppen har fått ett ökat utbud av högre utbildningar som är tillgängliga för dem och det finns både mötesplatser och stödmiljöer som uppmuntrar till detta.

Föreningarna som är med i partnerskapet har fått en ökad status och de har stärkt sin ställning allt eftersom arbetet fortskridit. Föreningarna har också genomfört ett pilotprojekt under våren 2005 kallat "Learning Ambassadors". Syftet var att pröva en modell som används i England med volontärer och i Portugal med avlönade som på otraditionella sätt bedriver uppsökande verksamhet i grupper som ofta är svåra att nå. Föreningarna har också i flera fall sökt egna projekt och åtminstone två har blivit beviljade. Nu vill man delta i utbildningen av den egna målgruppen och gärna vidga sina utbildningsverksamheter och uppsökande verksamheter i samverkan med de kommunala lärcentra som nu byggs upp.

De kvantitativa mått som vi kan redovisa är begränsade då det i hög utsträckning varit ett projekt där det gällt att bygga nätverk för att bedriva strukturell påverkan. Våra argument skulle ha stärkts om vi hade haft möjlighet att bedriva pilotprojekt, som gått att särskilja. Nu har våra "försök" ingått i eller varit delar av reguljär verksamhet och därför är det svårt eller nästan omöjligt att uppge kvantitativa mått.

I Järfälla och Sollentuna har vuxenutbildningsorganisationerna ändrats helt och allt passerar genom deras lärcentra. Lärcentra har snabbt blivit en plats för både utbildningsföretagen som sköter utbildningarna (utbildningarna upphandlas), vägledarna och de studerande samt kommunens personal. Genom detta uppnås många positiva synergier, men det finns inte kvantitativa mått som vi kan redovisa.

För att dock i någon mån visa siffror kan vi redovisa den statistik som finns från Kista där sammanblandning av lärcentra och vuxenutbildning inte skett. Under 2003 hade Kista ca 50 registrerade personer som deltog i anordnade aktiviteter på det nya lärcentret. Verksamheten startade under hösten 2003 i relativt små lokaler. Under 2004 hade antalet stigit till 439 personer och under första halvan av 2005 var antalet 272. Till detta kommer den öppna verksamheten där den som vill är välkommen att komma in, få vägledning, få använda datorerna, få stöd och hjälp att klara tekniken, få träna eller studera på egen hand, söka jobb via datorn etc. Dessa personer registreras inte, men det faktum att 16-18 datorer kontinuerligt är i användning och lokalerna är fyllda till bristningsgränsen, visar att antalet som ser lärcentra som en mötesplats för lärande är mycket stort. Informationen om att möjligheten fanns spreds så snart det öppnade utan någon som helst marknadsföring.

Två utbildningsmässor har anordnats av partnerskapet under den tid arbetet pågått. Vid vardera mässan var antalet utställare från högskolor och universitet, utbildningsanordnare och myndigheter ca 25 och mässorna var mycket välbesökta.

Vid HSS-konferenserna (Högskola och Samhälle i Samverkan) i Ronneby 2003 och Östersund 2005 presenterades Kista Open Academy. I Ronneby med ett eget seminarium där vi hade många intresserade besökare. Detta har lett till flera intressanta kontakter. Den viktigaste togs av Västra Götalandsregionen, som sedan startade upp sitt kompetensutvecklingsprogram för sjuksköterskor och läkare i samverkan med fyra högskolor/universitet. Kista Open Academy bidrog med kontakter och idéer i uppbyggnaden. Flera av dessa uppslag förverkligades och åtminstone en läkare från Kista deltar just nu i programmet och kommer snart att få sin legitimation. En av våra partnerföreningar ordnade fram en praktikplats till honom.

Då det gäller högskoleutbildningar samverkar Järfälla, Sollentuna och Kista. Man delar upp utbildningarna och har två kvällars öppethållande var. Till detta kommer

tentamenstillfällena. Varje termin går 5-7 kurser med 5-20 deltagare, men de som läser helt via Internet kommer också till lärcentra för tentamen. Detta har inneburit att man kan ha 50-60 personer som kommer till tentamen varje gång. Det är alltså mycket svårt att ange exakta tal, men behovet är egentligen mycket stort. Från de deltagande kommunerna har det inte gjorts någon annan reklam än att man informerat de egna kommunmedborgarna. Många i Stockholmsregionen vet alltså inte om möjligheten. I så fall skulle dessa tre centra inte kunna klara uppgiften.

Vad beträffar Åbo Akademi lämnar man inte ut statistik kring de studerande om inte till en kommun beställt en hel utbildning. De som läser anmäler sig själva och öppna universitetet tar hand om hela processen.

Projektet **Learning Ambassadors** som drivits av föreningarna från januari till maj 2005, har gett intressant information, kanske dock inte så mycket av det som vi förväntat oss.

Föreningarna anställde en "Ambassadör" som hade endast en mycket liten ersättning för arbetet. I grunden ligger en volontärstanke, men detta är relativt ovanligt i Sverige och därför blev det en mindre ersättning till den som åtog sig att hålla i verksamheten, som drevs i föreningens regi. Alla föreningar använde ungefär samma metoder för sina verksamheter, uppsökande verksamhet, lokalradiosändningar, möten och informationsträffar samt översättning av informationsmaterial. Verksamheten utvecklade sig helt olika i de olika föreningarna beroende på vilka behov respektive etnisk grupp hade.

Den eritreanska föreningen har haft den mest intensiva verksamheten med över 200 registrerade personer som kommit till informationsträffar och möten. Behoven av information har visat sig mycket stora i denna grupp. De övriga tre föreningarna är riksorganisationer som skulle föra detta vidare till sina medlemsföreningar och detta visade sig genast bli svårare. Tiden att komma igång var mycket olika i de olika grupperna. Behoven som föreningarnas medlemmar hade kom att styra arbetet, ibland så att den uppsökande verksamheten skymdes. Avsikten var att informera om studiemöjligheter, men för målgruppen fanns det annat som var viktigare. Detta kan bero på olika saker eller tolkas olika, men klart är att forum och naturliga informationskanaler inte fungerar, eller att mötesplatser, där denna information skulle finnas, saknas för dessa grupper. Det finns många behov som grupperna har som inte är tillfredsställda.

Den eritreanska gruppen behöver grundläggande samhällsinformation och inom Learning Ambassadors bjöd man efter önskemål från gruppen in olika personer t.ex. från socialkontoret, från arbetsförmedlingen, från skatteverket och från Komvux samt även från olika pågående projekt (t.ex. Stockholm Matchning). Man hjälpte också enskilda familjer med olika saker t.ex. i ett fall handlade det om en tonåring med missbruksproblem, som fick mycket adekvat hjälp med lyckat resultat.

I den Kurdiska Riksföreningen vill man ha ett eget lärcentrum, eller en lokal där man kan bedriva utbildning och kulturella aktiviteter i Kista området. Det finns ingen motivation för att prata om kompetensutvecklingsmöjligheter. "Det visst man redan." I den kurdiska gruppen kom lärcentrumfrågan att överskugga allt det andra. En annan fråga som just nu engagerar kurderna är hur man ska kunna hjälpa till med uppbyggnaden av Kurdistan efter kriget i Irak. Att säga att detta hör inte till Learning Ambassadors hjälper inte.

I Iranska Föreningarnas Riksorganisation handlade det i huvudsak mest om studieinformation. Sammanlagt har 92 personer kommit till de 8 informationsmöten som arrangerats. Många i denna grupp är högutbildade men har ofta inte fått arbete inom sitt utbildningsområde. En aktivitet var också lokalradiosändningar där man fick ringa in och få svar. Detta var mycket uppskattat och de som ringde var nästan alla personer som var frustrerade över att de inte fick arbeten som de utbildat sig till och de ville veta vad de skulle göra. I vissa

fall har projektet bidragit till att personer verkligen fått hjälp.

En av föreningarna, Irakiska Riksförbundet, Stockholms Län med 13 lokalföreningar, genomförde endast den första delen av projektet. Orsaken var främst att det var svårt att organisera upp arbetet på den korta tid som fanns och att det just då dessutom skedde en del förändringar i organisationen. Däremot har informationsarbetet till alla föreningar fullföljts och man kan kanske ta upp tanken på nytt. Detta är nu en fråga för föreningen.

Erfarenheterna är kanske inte de vi hade förväntat oss, men det vi fått se är mycket viktigt. Kommunerna måste ta till sig denna kunskap och i samverkan med föreningarna måste man diskutera hur man ska gå vidare.

- **Åtgärd och metod**

Vad var den huvudsakliga åtgärden? Beskriv kortfattat vilka metoder som användes. Beskriv mer detaljerat eventuellt nya metoder eller materiel som tagits fram i utvecklingspartnerskapet.

Den huvudsakliga uppgiften har varit att förverkliga idén om den öppna högskolan. Den metod vi använde var att mycket medvetet och strategiskt bygga starka nätverk. Att få med oss betydelsefulla organisationer med makt att påverka. De delmål vi arbetat med kan också ses som en del av metoden då vi därigenom bygger upp förutsättningar i den egna regionen för att detta ska bli möjligt. Det är ett viktigt steg för att få igång en förändringsprocess, som när den väl börjat rulla lättare fortsätter.

Vår uppgift är mycket svår. För att vi ska lyckas fullt ut krävs förändringar både på statlig, regional och kommunal nivå. Det krävs förändringar i många maktstrukturer, inte minst på departementsnivå. För högskolan är det frågan om ett kulturskifte. Det privilegium som det har varit att tillhöra den grupp som kallar sig akademiker kommer att upphöra. Högskolan öppnas upp för alla. Det är en hårdsmält tanke för många. Så har det varit i England och Finland också och alla motargument som finns har förts fram. Främst hävdar man att kvaliteten ska sjunka, vilket den inte gjort i dessa länder. (London Open University är just nu nummer sex i kvalitetsligan i UK). Sen handlar det om att unga trängs ut, men detta är inte heller fallet. En del av de offentliga medlen för vuxnas lärande ska användas på högskolenivå. Detta innebär omprioriteringar som alltid är mycket svåra. Det har man gjort i Finland och det är snarare så att ungdomar har hittat en ny väg in till högskolan bredvid de traditio-nella.

Den viktigaste medlet vi använt oss av är att vi, sedan vi analyserat och kartlagt hinder och tagit fram förslag som visar på hur andra löst dessa frågor (våra finländska partner och England med London Open University) gått ut och anordnat två hearings samt ett nationellt seminarium med transnationella gäster i samverkan med NTG-Lär. Från dessa möten sam-lade vi sedan en intresserad kärngrupp som har fungerat som stödgrupp för den aktivitets-grupp som bildats inom NTG-Lär, dit denna fråga förts vidare.

Ovärderlig hjälp i vårt arbete har vi fått främst från Åbo Akademi, men också från London Open University. Vår samverkan med Samverkansdelegationen och 3M gruppen (Nätverk för forskning kring lärcentrafrågor) och arbetstagarorganisationerna LO och TCO har också varit mycket betydelsefull. Samma sak gäller regionförbunden i södra Sverige. De

har själva gjort kartläggningar och startat upp nätverk över regiongränserna och deras resultat och arbete har stärkt oss.

Metoderna är inte unika eller nya, men varje påverkansuppgift måste byggas upp strategiskt utifrån det syfte och mål den avser att fylla. Vi har kommit längre än vi vågade hoppas och detta tack vare det starka nätverket. Vi tror inte att vi kunde ha kommit längre om vi valt en annan strategi. Frågan är dock när, vad och hur mycket som kommer det att genomföras. Det vet vi inte, men förändringar är på gång. En ny myndighet för vuxnas lärande är under utveckling. Högskolans roll är ännu inte med men vi tror att detta kan komma i ett steg två. Vi har dock bidragit till att sätta snöbollen i rullning. Det finns nu mycket starka krafter bakom utvecklingskraven och frågan kommer att fortsätta att drivas. Tyvärr dock inte inom NTG-Lär som det ser ut just nu. Se vidare nedan. Många högskolor har kommit långt på väg i sin samverkan med samhället och regionen. De erbjuder behovsriktade utbildningar och tillämpar metoder och intagningsregler på ett sätt som ligger mycket nära en öppen högskola. Det är till stor hjälp att kunna påvisa dessa verksamheter i påverkansarbetet.

Dokument som vi har tagit fram och vill redovisa är framför allt inspelet till departementen och collegeutbildningen. Dessa finns med i den bifogade dokumentationen.

• Parter i UP

Redogör för vilka partner som ingick i UP, samt vad de konkret bidrog med, både vad gäller ekonomiska resurser och övrigt. Redovisa eventuellt arbete i styrgrupp och/eller referensgruppens och dess eventuella sammansättning. Hur har utvecklingspartnerskapet fungerat? Hur har styrgruppen och/eller referensgrupp fungerat?

1 Kista Stadsdelsförvaltning -	stödmottagare, koordinering, testbädd för vägledning, lärcentra, aktiva i transnat. arb. initiativtagare till partnerskapet
2 Järfälla Kommun	ledning av lärcentragruppen, anordnat mässor, aktiva i transnationellt arbete, testbädd för lärcentra, kursutveckling
3 Sollentuna Kommun	tog emot transnationella besök och staff exchange
vägledning,	ledning av kursutvecklingsgruppen, testbädd för
4 Kungliga Tekniska Högskolan	kursutveckling, lärcentra, tog emot transnationella besök, aktiv vid hearings, bra medverkan från politiker
5 Kungliga Musikhögskolan	aktiv i kursutveckling, utbildning för lärare, utveckling av kontakter med gymnasieskolorna, bidrog vid hearings
6 Stockholms Universitet	utveckling av collegeutbildning, aktiv i transnat arbete, bidrog i kursutvecklingsgruppen
7 Kista Gymnasium	bidrog i analys och regelsystemgruppen, i viss mån i transnationellt arbete, tog emot transnat. besök
8 IT-gymnasiet	relativt passiv deltagare, spridning, tog emot transnationellt besök
9 Sthlm, Näringslivsförvaltningen	testbädd för kursutveckling och samverkan med högskolan, kom in senare
10 Sthlm, Integrationsförvaltningen	passiv deltagare, deltog i spridning och påverkan
11 Sthlm, Utbildningsförvaltningen	deltog i analys och regelsystem, mycket aktiv i transnat. arbete, tog även emot besök, medverkade vid anordnandet av seminarier och staff exchange
	aktiv vid mässor, transnationellt arbete, tog emot besök, testbädd för kursutveckling och vägledning, aktiv i arbetet

12 Kista Arbetsförmedling mässor	kring inspelsdokumentet aktiv i transnationellt arbete i början av arb, deltog i
13 Åbo Akademi, Vasa, Finland	deltog i seminarier, hearings och workshops, tog emot många besök från olika grupper, bidrog med
presentationer,	
14 Midt i Norden, Norge	deltog i analys och regelsystem, delvis aktiv i transnat. arb. deltog i analys och regelsystem i viss mån samt i transnat. arbete och med erfarenhetsutbyte kring uppbyggnad av
nät-	
15 ABF, Stockholm	verk och samverkan mellan högskola och lärcentra deltog i metodutveckling, transnationellt arbete, tog mot transnationella besök
16 Iranska Riksförbundet, Sthlms län	deltog i lärcentra, i transnationellt arbete och seminarium, bidrog med värdefull målgruppsinformation, genomförde del av försök med ”Learning ambassadors”
17 IT-IUC, NordVäst, fgt.nätverk	aktiv i barn och ungdom men då den las ner upphörde medverkan
18 Sthlm, Nyföretagarcentrum, Kista	bidrog i transnationellt arbete inom Virtual Learning Academy
19 Sorsele Kommun	bidrog i det övergripande arbetet med erfarenheter av upp byggnad och utveckling av lärcentra, bidrog i det transnat. arbetet med att anordna ett transnationellt seminarium
20 Skärgårdarnas Riksförbund	passiv partner, bidrog med spridning
21 Lernia AB	bidrog i kursutvecklingsgruppen, testbädd, metodutveck- ling, aktiv i det transnationella arbetet, tog emot besök
22 Language Services Interverbium	bidrog med kompetens kring metod- och kursutveckling, aktiv i det transnat. arbetet, tog emot besök
23 Nova Distance AB med	projektledning, aktiv i analys och regelsystem, bidrog
24 Xpandia Vision – ekon. förening	erfarenheter kring ICT, nya utbildningsmetoder, college- utbildning, aktiv i det transnat. arbetet
25 Iranska Föreningarnas Riksförb	aktiv i lärcentrautveckling och transnat arbete. Avbröt efter halva tiden.
26 Kurdiska Riksförbundet	bidragit med värdefull målgruppsinformation, aktiv i det transnat. arbetet, bidrog vid transnat. seminarier, genom- förde försök med ”Learning ambassadors”
27 Eritreanska Föreningen, Husby/Kista	bidragit med värdefull målgruppsinformation, aktiv i det transnat. arbetet, bidrog vid transnat. seminarier, genom- förde försök med ”Learning ambassadors”
28 Utvecklingsdirektören, Stockholms stad	bidragit med värdefull målgruppsinformation, genom- förde försök med ”Learning ambassadors” nätverksbyggande, utveckling av distansutbildningar mot andra länder på andra språk genom samverkan i angräns- ande projekt från Integrationsverket, ”Distansstudier för flyktingakademiker”
<p>Samtliga parter har bidragit med spridning och påverkan. De flesta har varit aktiva vid möten och seminarier och deltagit i olika workshops. Att inom ramen för det tillåtna sidantalet göra detta mera detaljerat är inte möjligt då det är så många parter.</p> <p>Den ekonomiska delen som utgör medfinansiering för respektive partner bifogas den ekonomiska rapporten.</p>	

- **Jämställdhet**

Redogör för hur ert utvecklingspartnerskap arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller Equals kärnprincip jämställdhet mellan kvinnor och män.

Jämställdhet vill vi se i ett brett genusperspektiv. Det handlar för oss inte bara om män och kvinnor. Det handlar om olika grupper i samhället, t.ex. män och kvinnor, olika socialgrupper, åldersgrupper och olika etniska grupper.

Partnerskapet är uppbyggt så att det ska representera en bred grupp som består av män och kvinnor, yngre och äldre, olika utbildningsbakgrunder och kompetenser samt olika etniska ursprung. En sak som vi dock misslyckats med är att få föreningarna att ta in kvinnor i arbetet nationellt och transnationellt samt på möten och seminarier. Det är endast en förening som under en kort period involverade en ung kvinna. Detta borde vi ha gjort bättre.

Det är uppenbart att alla inte har samma möjligheter på arbetsmarknaden idag. Det mål vi haft att förverkliga en öppen högskola för alla innebär att vi vill skapa bättre förutsättningar för större jämställdhet för våra målgrupper på morgondagens arbetsmarknad. Den högre utbildningen måste bli tillgänglig för alla då utbildning är en viktig förutsättning för att komma in på arbetsmarknaden i ett kunskapssamhälle. Idag är den högre utbildningen förbehållen endast vissa vuxna och denna uppdelning speglas följaktligen också på arbetsmarknaden.

Att tro att endast utbildning skulle skapa jämställdhet tror dock vi inte, men det är ett viktigt steg i rätt riktning. Vi kan uppnå jämställdhet i arbetslivet först då alla har lika möjligheter till ett livslångt lärande på alla nivåer utan strukturella och formella hinder. Den reella kompetensen ska vara avgörande, inte den formella. I förlängningen bör detta få en effekt även på jämställdheten på arbetsmarknaden.

- **Empowerment**

Redogör för hur ert utvecklingspartnerskap arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller Equals kärnprincip empowerment.

Empowerment handlar om att stärka individen för att t.ex. kunna konkurrera på en hård arbetsmarknad. Utbildning är en väg och att bli betrodd att klara en högre utbildning ökar individens styrka och självkänsla. Om man sedan klarar studierna ökar individens empowerment ytterligare. Vi har i det transnationella arbetet sett att personer utan formell behörighet klarar att studera på högskolenivå. Det är därför rimligt att tro att vi även i Sverige kan klara detta.

Så länge den högre utbildningen är förbehållen endast vissa grupper genom en mängd formella hinder skapar detta lätt ett A och B-lag, åtminstone på ett psykologiskt plan, då det handlar om människors uppfattning om sin förmåga och sitt egenvärde. Vi är övertygade om att en öppen högskola skulle bidra till att stärka individerna i ett längre perspektiv.

Inom partnerskapet har vi sett det som mycket viktigt att våra målgrupper är representerade via sina föreningar som fullvärdiga partner. De är med på samma villkor och får bidra till att utforma de förslag till lösningar på de strukturella problem vi ser. Ofta blir det dessa grupper som är de verkliga experterna. Delaktighet och makt är viktiga delar i

arbetet med empowerment.

Vi har också i vårt transnationella arbete sett hur man på olika sätt stärker individers empowerment genom att låta målgruppernas organisationer ta ansvar för viktiga samhällsuppgifter, t.ex. utbildningar. (Se även mångfald) Våra transnationella partner har projekt där de direkt arbetat med olika försöksverksamheter med målgrupperna. De har därför kunnat ta med dessa personer i UP-arbetet på ett annat sätt än vad vi har kunnat. De har fått delta på seminarier och i workshops och även resa med till Sverige (och Bryssel). Detta har de beskrivit som mycket viktigt i sin tro på sig själva och för sin utveckling. De har vuxit som individer och fått framtidstro. De har insett att de kan och vill lära mera. Vi har dock försökt att även ha detta underifrån perspektiv, men vi har oftast fått låta målgrupperna representeras av föreningarnas representanter. Vi har ju inte haft försöksverksamheter och kunnat ta in studerande. Vid vårt slutseminarium hade dock en av partnerorganisationerna, Sollentuna kommun, tagit ut representanter för högutbildade personer med annan etnisk bakgrund. De fick berätta om hur de slussats fram och tillbaka i systemen, men alltid landat i att de måste göra om allt från början i alla fall. Detta gjorde ett starkt intryck och de tyckte själva att det var mycket givande att få vara med och att någon lyssnade till dem.

Att utveckla strukturerna och ta bort onödiga hinder för vuxnas lärande gynnar också alla de människor som arbetar med t.ex. socialt arbete, vägledning och vuxnas lärande. De möter ständigt människor i svåra situationer där de bra lösningarna innehåller ett ”moment 22”. Det handlar ofta om att i stället för att erbjuda en bra lösning får man välja den minst dåliga för individen. Detta är otillfredsställande för alla vill göra ett bra arbete. De känner sig otillräckliga och en del orkar inte med utan blir utbrända. Med bättre struktur där samverkan och flexibilitet mellan olika insatsområden blir möjlig skulle deras arbetsituation underlättas.

Det finns många vinnare om vi kan förändra strukturerna. Helst vill vi låta individen själv, eller människor så nära individen som möjligt, fatta viktiga beslut. Då det gäller t.ex. validering av kompetens tror vi att individen i hög utsträckning är kapabel att bedöma detta själv. Att bli trodd och få acceptans skulle främja empowerment och i förlängningen göra att individens möjligheter att ta för sig på arbetsmarkanden skulle förbättras kraftigt.

- **Tillgänglighet**

Redogör för hur ert utvecklingspartnerskap arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller Equals kärnprincip tillgänglighet

Att öppna upp högskolan för alla är en av de kraftfullaste åtgärderna för tillgänglighet till högre utbildning som främjar möjligheterna till en bättre karriärutveckling i arbetslivet. Tillgänglighet har vi också jobbat med genom att initiera lärcentra, men också genom att verka för en ökad interaktiv kommunikation via IT i kurserna. En flexibel och rätt uppbyggd vuxenpedagogisk metodik i utbildningen underlättar enormt för den studerande. Dessa åtgärder tillsammans vet vi ökar tillgängligheten dramatiskt för våra målgrupper.

- **Mångfald**

Redogör för hur ert utvecklingspartnerskap arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller Equals kärnprincip mångfald

Mångfald är det begrepp som vi sett många goda exempel på inom det transnationella arbetet särskilt med våra engelska partner. Olika etniska grupper arbetar i olika former av ideella organisationer med en mängd olika aktiviteter för sina målgrupper. Detta har gett anledning till många frågeställningar och diskussioner. ”Skapar det inte svårigheter då det gäller integration?” ”Isolerar inte dessa grupper sig?”, ”Hur lär sig dessa grupper att tala engelska?” ”Får man inte små kulturella grupper som lever sitt eget liv?” etc.

Svaren har varit många och ibland har de personer som jobbat just med dessa grupper bara sett frågande ut. Varför då? Det mest dräpande svaret fick vi dock av en representant från Bryssel på ett seminarium med ”ASSET” där frågan kom upp, som sa att, när ska man börja våga lita på folk? I Bryssel tror man också fortfarande att det kan vara isolerande för grupper även om man utifrån all dokumenterad erfarenhet vet att integration och lärande går mycket snabbare om man startar på sitt eget språk i den egna gruppen.

Vi har drivit på för att sprida information om vikten och nyttan av mångfald i alla sammanhang där detta varit möjligt och vi har stöttat föreningarna också i deras arbete med att få visa att de kan vara delaktiga och ta större ansvar. De fick ett pilotprojekt, ”Learning Ambassadors” i vår förlängningsansökan. De har också sökt olika projekt under arbetets gång, både nationella och transnationella. Detta är hitintills den enda väg som är möjlig om de vill visa att de kan organisera något självständigt. Att någon av de frivilliga organisationerna skulle ha resurser att hävda sig i en kommunal upphandling och få genomföra t.ex. utbildningar är uteslutet.

- **Spridning och påverkan**

Redogör för hur ert utvecklingspartnerskap arbetat med spridning och påverkan dels under fas 2, dels under fas 3? Redogör för aktiviteter som har vidtagits för att sprida kunskap om UP-arbetet till externa och interna intressenter. Vilka personer/organisationer bör vara intresserade av resultaten från UP-arbetet? Hur kan utvecklingspartnerskapets idéer och erfarenheter omsättas i annan verksamhet? Vilka ytterligare insatser för att sprida erfarenheterna från utvecklingspartnerskapet skulle behövas? Vad mer skulle kunna göras? Vem bör göra det?

Arbetet med spridning och påverkan har varit oerhört viktigt och det beskrivs delvis redan i tidigare delar av rapporten. Vi har haft en medveten strategi som vi drivit både under fas 2 och fas 3. Vi måste bygga ett strategiskt nätverk av starka och inflytelserika organisationer så nära maktens korridorer som möjligt. Vi vet att det är många som delar våra uppfattningar, med de vi har emot oss – det etablerade utbildningsväsendet med de stora universiteterna i spetsen – är en mycket stark maktfaktor. Många reformer, även om de kommit från regeringskansliet och haft stöd från näringslivet, har stupat på de gamla traditionella universitetens kompakta motstånd. Ett exempel är t.ex. att inrätta en yrkeshögskola på högskolenivå, (KEY-utredningen i början på 90-talet), ungefär motsvarande den som finns i Finland. Men vi har gjort allt vi kunnat och vi kommer att fortsätta att hålla nätverken aktiva. Det vi skulle önska är att frågan inte läggs ner inom NTG-Lär, vilket nu är före-slaget. Man tycker från ledningen, och enligt uppgift med stöd från ESF-rådet, att denna fråga inte ska drivas vidare. De nya UP'n, som kommer in är främst fokuserade på ungdomsfrågor. Men vi tror att det är ytterst viktigt att policygruppen och ledningen fortsätter att hålla strukturfrågorna för vuxnas lärande

aktuella. Den grupp som hittills jobbat med frågan borde få fortsätta att sprida och påverka och gärna vidga nätet samt göra mindre studier som skulle lyfta målgruppsperspektiven och ge ytterligare underlag. De nya Up'na jobbar just med de ungdomsgrupper som om kanske 10-15 år är de som har behov av högre utbildning. Det är kanske då de är beredda och mogna för att ta detta steg. Att minska trösklarna för dem redan nu är viktigt.

De personer och organisationer som är intresserade och berörda, den egentliga målgruppen för spridningen, politiker och beslutsfattare, har fått relativt mycket information. Däremot borde informationen också spridas till alla regioner som inte varit inblandade, alla universitet och högskolor och olika myndighetsområden som berörs av lärandefrågor.

Ett förslag finns om att NTG-Lär skulle anordna en Lärriksdag i riksdagens andra kammare i mars eller april där strukturfrågor kring vuxnas lärande skulle vara temat.

Sist men inte minst borde ytterligare spridning ske mot de olika Equal målgrupperna och deras organisationer. Den spridning som skett är via våra föreningar och via lokalradio-sändningar som dessa har anordnat samt via Stockholms Lokal-TV, "Öppna kanalen". För att göra detta på ett mera omfattande och metodiskt sätt skulle krävas att 2-3 personer skulle kunna arbeta med spridningen på deltid under minst ett halvår för att åka runt och träffa grupper och organisationer runt om i landet.

- **Det innovativa**

Beskriv vad som är nyskapande med utvecklingspartnerskapet. Redogör för vilka möjligheter och/eller svårigheter ni upplever i att överföra resultat och/eller metoder till ordinarie verksamhet.

Det innovativa är kanske inte så framträdande i detta arbete. En öppen högskola i Sverige vore innovativt, men man uppfattar inte allvaret i frågan så snabbt. Regeringen har skrivit en proposition om "Den öppna högskolan" (*Prop. 2001/02:15*) utan att det egentligen har lett till några förändringar. Men om vi fick en reell öppen högskola till förmån för våra målgrupper och med den ändring av maktstrukturerna som förslaget bygger på vore det en av de största innovationer som kan tänkas.

Lärcentra är ingen innovation om man ser på landet som helhet. Det finns ett lärcentrum i snart sagt varje kommun och vissa kommuner har flera. Men storstäderna har inga lärcentra och man samarbetar sällan med varann över kommungränserna i AB-län. Att kunna etablera lärcentra i storstad och ett nära samarbete, sanktionerat av politiker och beslutsfattare, är mycket innovativt för oss.

En innovation är också den collegeutbildning som vi tagit fram och som redovisas i B 2, bilaga 1 och 2. och som nu prövas av Västerorts Komvux tillsammans med Mälardalens högskola.

- **Utvärdering**

Redogör för hur den externa utvärderaren konkret bidragit i UP-arbetet. Vilket stöd har det varit för projektledning/koordinator och UP?

Utvärderingsarbetet internt har varit en kontinuerlig och medveten process under hela tiden. En viktig del var att vi redan från början bestämde formerna för hur samarbetet skulle ske och hur det skulle dokumenteras. Ansvariga för kontakten med för stödmottagaren har koordinator och projektledaren varit. Fyra aktivitetsgrupper bildades och den som ledde respektive grupp ingick i en lednings- och planeringsgrupp. Denna grupp träffades oftast varannan vecka, men minst en gång per månad. De förslag och det arbete som genomfördes analyserades och diskuterades för att sedan presenteras på partnerskapsmötet. Ev. nya förslag togs också upp för beslut i partnerskapet.

För att garantera en demokratisk process där alla gavs insyn och möjlighet att påverka var det viktigt att partnerskapet hade kontinuerliga möten på en fast tid och ofta. Detta för att kunna hålla ihop ett så stort partnerskap. Vi hade ett möte varje månad och vid detta gavs information och tillfälle till diskussion. Vidare skedde avrapportering från aktivitetsområdena och under senare delen även från föreningarna som genomförde "Learning Ambassadors". Ibland man hade önskat ännu längre tid för att alla verkligen skulle komma till tals och att man skulle ha kunnat fördjupa analyser och koppla fastare mot de övergripande målen.

Aktivitetsgrupperna hade sina egna möten och aktiviteter. I dessa ingick att planera och arbeta även med de transnationella momenten. Ofta skulle detta arbete ha behövt få mera tid. Enskilda individer belastades relativt hårt då arbetet måste göras och tiden inte alltid fanns för alla. Detta påverkade att det tog lång tid att komma in i arbetet och förstå målen både nationellt och transnationellt för en del av partnerskapet. Detta faktum har påpekats från många i våra interna utvärderingar på partnerskapsmötena och vid tvådagars seminariet.

Alla möten dokumenterades och likaså skrev aktivitetsledarna minnesanteckningar och kontinuerliga rapporter om vad man hade uppnått och vad som återstod. Alla dokument lades ut på hemsidan för att vara tillgängliga för alla.

Denna mycket ambitiösa process har utgjort en god grund för en kontinuerlig utvärdering. Vi har, för att samla upp allas synpunkter, också haft ett tvådagars utvärderingsseminarium i januari 2004 förlagt på internat där alla grupper hade skrivit interimrapporter. Vi stämde av mot målen, både de konkreta, uppsatta i ansökan, och mot Equals huvudmål. Vi gick även igenom vad som återstod och vi tog ett första diskussion kring hur vi skulle fortsätta arbetet i partnerskapet efter att projektet avslutades.

Den 30 november 2004 hade vi ett välbesökt öppet slutseminarium för utvärdering, spridning och påverkan med resultatredovisning från alla grupper och en avslutande paneldebatt kring vad som åstadkommit och hur vi skulle gå vidare.

För att visa på olika exempel på dokumentation bifogar vi i den tryckta delen och på vår hemsida ett antal dokument från olika aktiviteter och utvärderingstillfällen.

Utvärderingsarbetet med extern utvärderare har inte varit helt bekymmersfritt. Under den första delen av arbetet, fram till juni 2004 hade vi en extern utvärderare från Equal partnerskapet Aboavita i Åbo och vi utvärderade i gengäld deras arbete. Vi hade ett antal möten med utvärderarna som var Arja Huhtamäki, Turun Ammattikeskus, Peter Siegfrieds och Greger Lind och från Åbo Akademi i Åbo, (inte den del uppe i Vasa som vi samarbetat med i projektet). Greger Lind och Peter Siegfrieds var med och träffade partner och följde olika verksamheter för att lära känna oss och förstå vårt arbete, både det nationella och det

transnationella. Bl.a. deltog de var för sig i en transnationell konferens i Sverige och på ett transnationellt möte i Portugal.

Planerna för arbetet har vi utarbetat tillsammans med utvärderaren och vi har även diskuterat igenom hur vi skulle lägga upp en process som skulle innebära en kontinuerlig återkoppling till arbetet, del- och huvudmålen samt Equals huvudmål. Det var en viktig princip att utvärderingen skulle vara processinriktad, likaså påverkansarbetet, med ordentlig dokumentation som var tillgänglig för alla. Vi skulle också genomföra enkäter och sammanställa och analysera svaren.

Utvärderingsarbetet har fungerat som en ”mainstreaming”. I början då arbetet var ganska spretigt, alla var ovana vid arbetsformen och partnerskapet var stort, blev dessa regelbundna möten det som höll uppe både kvaliteten och aktiviteterna. Problemen blev inte mindre av att beskederna från ESF-rådet ofta var otydliga eller t o m motsägande. Men oklarheterna har kunnat redas ut och arbetet blev allt bättre och mera fokuserat vartefter alla blivit vana att arbeta i partnerskap och de olika delmålen började uppfyllas.

Hemsidan har spelat en viktig roll för att hålla ordning på alla dokument. Den har haft nästan 11 000 besök under den tid som arbetet pågått. Den hade fyra delar, en nationell och tre transnationella. En interaktiv kommunikationskanal upprättades i två transnationella grupper med Learning Virtual Sauna Network, men det var svårt att få upp aktiviteten. I ett fall fanns det en brandvägg som störde kommunikationen, men flera som sade sig inte komma in hade aldrig ens försökt. (Vi får ett automatiskt meddelande om någon inte kommer in, men vi kan inte se vem det gäller).

Att arbeta i partnerskap var alltså en nyhet för alla, också för UP't i Åbo. Vi kunde dryfta de problem och frågeställningar som kom upp och utvärderarna hade liknade erfarenheter. Det var ett bra bollplank. Vi hade en hel del missnöje i början i partnerskapet. Det var svårt för parterna att förstå vilka mål som gällde, hur arbetet skulle fungera och också vem som skulle göra vad. Den egentliga grunden till detta låg nog delvis i att ledningen inte var tillräckligt tydlig i sin implementering dels på att alla hade sina ordinarie arbeten som de också skulle sköta. Det fanns för lite tid att sätta sig in i dokument och handlingar och arbetsuppgifter var inte tydliga nog. I det transnationella arbetet med Learning Virtual Sauna Network gick vi alltför snabbt in på aktivitetsområdena. Det hade behövts mera tid för introduktion, lära känna varandra och implementering av de olika aktiviteterna. För många i det svenska partnerskapet var det också första gången man deltog i ett europeiskt projekt med transnationell samverkan. Vissa grupper kom igång medan andra hade svårigheter en lång tid framöver. Många byten av deltagare gjordes i det transnationella arbetet främst från det engelska partnerskapet och detta störde arbetet kraftigt. Man bytte även koordinator två gånger. Man har haft samma modell för medfinansiering och det innebar att alla inte kunde vara med då det blev transnationella möten p g a andra plikter och uppgifter. Svårigheterna med arbetet i workshoparna speglas också i Peter Siegfrieds rapport. Att jobba med strukturförändringsfrågor, spridning och påverkansfrågor på både nationell och transnationell nivå är inte lätt. Ett eget problem var också att vi hade vissa partnerorganisationer som bytte ut personer som skulle vara med i arbetet och att en del inte kunde vara medkontinuerligt. För detta hade vi inte byggt upp någon egentlig strategi. Vi trodde inom ledningen att den som satte in en annan skulle sköta överföringsinformationen, men så blev det inte riktigt och detta ställde ibland till problem

både för den enskilde och för partnerskapet.

De rapporter som skrevs av utvärderarna finns med i dokumentationen. Det är inga slututvärderingar utan delrapporter för att ge en aktuell bild av situationen just då eller från den delen. En enkät som skickades ut av Aboavitas utvärderare fick för få svar för att kunna utgöra grund för en rapport med en analys. Motiveringen från parterna var att man inte förstod rapporten. Enkäten gick igenom på ett partnersmöte och hjälp erbjöds, men detta räckte inte. Aboavitas engagemang upphörde i juni 2004 och sent under hösten tog de engelska utvärderarna från Learning Virtual Sauna Network över, där vi hade det största transnationella engagemanget.

Tillsammans med Learning Virtual Sauna Network hade vi ett ambitiöst avtal om utvärdering. Denna skulle från början göras av den finska associerade partnern och skulle ta vid då Aboavita slutade sitt projekt. Nu blev det en mellanperiod på nästan ett halvår för varken vi, de engelska eller portugisiska parterna kunde acceptera det pris som den finska organisationen ville ha och inte heller det verktyg som de ville använda. Det beslöts därför att utvärderare skulle handlas upp och detta gjordes. Den mycket ambitiösa utvärdering som sedan genomfördes gick djupt ner i både det nationella och det transnationella arbetet. Vi fick en grundlig ”feed-back” och utvärderaren var i Sverige vid två tillfällen. Alla partner fick ordentlig information och en hel dag, under utvärderarens ledning (två personer), ägnades åt utvärderingsfrågor under ett av de transnationella seminarierna. Denna utvärderare var till stor hjälp i vårt arbete. De Equal-specifika frågorna lyftes fram på ett mycket tydligt sätt och det bidrog till en bättre fokusering även av det nationella arbetet. Den mycket omfattande och noggranna rapporten finns med i den bifogade dokumentationen (C-delen).

Den samlade interna slututvärderingen från det sista partnerskapsmötet beskrivs i den tryckta rapporten (B6-delen).

Se vidare i den tryckta dokumentationen eller på vår hemsida www.openacademy.com under ”Utvärdering”.

- **Sammanfattande bedömning**

Vad gick bra och varför? Vad gick mindre bra och varför? Vilka tips skulle Du vilja delge framtida UP?

Vad har gått bra? Projektet har som helhet gått bra. Vi har fått mycket uppmärksamhet och vi har nått de resultat vi satte upp. Vi har nått de viktigaste målgrupperna (politiker och beslutsfattare) i vårt spridningsarbete. Vi vill särskilt peka på följande resultat som betydelsefulla för våra egentliga målgrupper, grupper som idag är missgynnade (arbetslösa, grupper med olika etniska bakgrunder och anställda i små och medelstora företag) och som drabbas av att vi har strukturer som leder till att dessa grupper i jämförelse med andra står utanför eller endast delvis har reella möjligheter till ett livslångt lärande:

1. Genom att synliggöra hinder och visa på konkreta lösningar har vi förmått att bygga upp ett kraftfullt nätverk kring tanken om en öppen högskola för alla. Detta ledde till en mycket bra samverkan mellan fyra partnerskap och två medfinansiärer samt ett vidgat nätverk i NTG-Lär. Resultatet är att vi tagit fram ett kraftfullt inspel

till berörda departement om en utveckling av strukturerna kring vuxnas lärande. Detta inspel var redan innan det sändes in väl förankrat och hade mötts av positiv respons. Se bifogad rapport, B Delrapport 1, Bilaga 5

2. Vi har genom vårt arbete i hög utsträckning bidragit till utvecklingen i vår region för att förändra attityder och få en uppbyggnad lärcentra i de tre kommunerna, Stockholm/Kista stadsdelsförvaltning, Järfälla och Sollentuna. Vi har skapat mötesplatser med vägledning, coaching och mäklarfunktioner som gynnar målgrupperna. Vi har också fått en ökad flexibilitet i vägledningen med olika slag av uppsökande verksamheter och en samverkan mellan vägledare inom vuxenutbildningen och högskolan i vårt område. Ett pilotprojekt kunde genomföras av föreningarna som gav värdefull kunskap om hur olika behoven av information är i de olika grupperna. Man är kanske inte mottaglig för denna typ av information då det finns andra frågor som de först måste få svar på.
3. Vi har genom samarbetet mellan lärcentra och kursutvecklingsgruppen utvecklat möjligheterna för ett bredare och flexiblere kursutbud. Idag erbjuds våra målgrupper högskoleutbildning på distans genom medlemskapet i NITUS-nätverket. Erfarenhetsutbytet mellan parterna har genom spridning av goda idéer stimulerat till utveckling av flexibilitet och behovsanpassad utbildning inom de traditionella vuxenutbildningarna. Vi har också tagit fram en modell för en flexibel collegeutbildning som kan användas inom många utbildningsområden.
4. Vi har bidragit till att lyfta fram vikten av att jobba med barn och ungdom. Detta arbete togs över av Kista stadsdelsförvaltning p g a ekonomiska skäl, men det fortsätter och utvecklas inom flera stadsdelar. En av de viktigaste målgrupperna är de flerspråkiga barnen och deras språk- och kunskapsutveckling som har uppmärksam-mats. Lärare i förskola och grundskola får stöd och utbildning genom insatser som görs i Stockholms stad idag. Vi har också bidragit med att pröva nya modeller för samverkan mellan högskola, grundskola och gymnasieskola. Arbetet med att utveckla samverkan mellan gymnasieskolorna och högskolan har gått vidare med KTH som drivande organisation.

Varför har det gått bra? Framför allt bör fyra faktorer lyftas fram.

1. Ett starkt partnerskap med många kompetenta personer, flera med inflytande i beslutsgrupperna på lokal nivå, som varit aktiva och drivande.
2. En genomarbetad strategi har genomförts för spridning och påverkan.
3. Nordiska partner som varit involverade och ett stort transnationellt nätverk, som gett inspiration och nya idéer, har varit en mycket viktig del för att nå framgång.
4. Vi har haft representanter för målgrupperna som partner.

Vad har gått mindre bra?

Den första tiden var projektet spretigt och det var svårt för parterna att se vad och hur de skulle arbeta. De partnerbyten som skett inom partnerorganisationerna har inte gått så smidigt som man hade önskat. Det har varit svårt att få parterna att lämna in sina medfinansieringsredovisningar och vi har delvis misslyckades med att få in en av utvärderingsenkäterna.

Kommunikationen i ett så stort partnerskap är svår och det har lett till att det ibland blivit missförstånd och osäkerhet inom vissa grupper.

Vi har inte lyckats få de medverkande föreningarna att rekrytera in kvinnor i partnergruppens arbete. Vi har inte heller fått fram försök där vi kunnat pröva folkbildningens pedagogik på högskolenivå inom det offentliga lärandet för vuxna.

Varför har det inte gått så bra?

Partnerskapet har varit för stort. Det har ibland varit svårt att få alla att dra åt samma håll och att vara aktiva. Ledningen måste givetvis ta på sig en del av orsakerna. Vi har inte varit tillräckligt tydliga. Det är uppenbart att förankringsprocesserna har inte blivit helt lyckade alla gånger. En strategi för hur informationen till nytillkomna personer skulle gå till hade t.ex. behövts.

Parterna har inte alltid kunnat avsätta den tid som skulle ha behövts på det ordinarie arbetet.

- **Kontaktpersoner**

Vilka personer kan den som är intresserad av ytterligare information kontakta?

De personer som man kan kontakta är:

Koordinator Rashid Chowdhury, Kista stadsdelsförvaltning, per mail:

rashid.chowdhury@kista.stockholm.se eller per telefon 070 – 470 18 26

Projektledare Ebba Träskelin, Nova Distance AB, per mail:

ebba.traskelin@novadistance.se eller per telefon 070 – 549 99 95

Hela rapporten utom en kursdokumentation från ett transnationellt seminarium (som är insänd för att visa på ett exempel på hur seminarierna dokumenterades) finns på Kista Open Academys hemsida: www.openacademy.com under rubrikerna Rapport och Utvärdering

Originalhandlingar arkiveras och förvaras inom Kista Stadsdelsförvaltning i enlighet med gällande lag.

Hemsidan förvaltas av Nova Distance AB och all dokumentation kommer att bevaras intakt under minst 3 år. Sidan kommer dessutom att hållas aktiv och uppgraderas med ny information som kan vara av intresse för partnerskapet under samma tid.